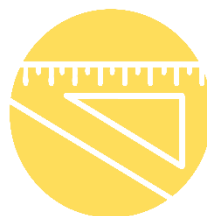
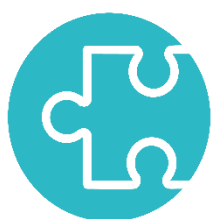

Mateřská škola Základní škola Na cestě, s.r.o.		
Školní vzdělávací program MŠ – „Moje cesta za poznáním“		
Účinnost od: 3.9.2021	Č.ev.: SNC MS/21-22/1	
Spisový znak: S 5	Skartační znak: S 5	
Změny: verze č.1		
Zpracoval/a: Bc. Eva Václavková, DiS. Vydala: Bc. Eva Václavková, DiS., ředitelka Schváleno pedagogickou radou dne 3.9.2021		

Mateřská škola a Základní škola Na cestě
Husova 168, 530 03 Pardubice

MOJE CESTA ZA POZNÁNÍM

Školní vzdělávací program pro mateřskou školu

Obsah

1. Identifikační údaje mateřské školy	4
2. Obecná charakteristika školy	5
2.1 Dlouhodobé projekty	6
3. Podmínky vzdělávání	6
3.1 Věcné podmínky	6
3.2 Životospráva	7
3.3 Psychosociální podmínky	8
3.4 Organizace	8
3.5 Řízení mateřské školy	10
3.6 Personální a pedagogické zajištění	10
3.7 Spoluúčast rodičů	12
3.8 Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	12
3.9 Vzdělávání dětí nadaných	13
3.10 Vzdělávání dětí od dvou do tří let	13
3.11 Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka	13
4. Organizace vzdělávání	13
5. Charakteristika vzdělávacího programu	14
5.1 Metody a formy práce	15
6. Vzdělávací obsah	15
6.1 Tvorba třídního vzdělávacího programu	30
7. Autoevaluace mateřské školy a hodnocení výsledků vzdělávání	30

1. Identifikační údaje mateřské školy

Název ŠVP Moje cesta za poznáním

Údaje o škole

Název a adresa školy Mateřská škola a Základní škola Na cestě

Husova 168, 530 03 Pardubice

Jméno ředitele Bc. Eva Václavková, DiS.

Kontakty www.mszsnaeste.cz

tel. +420 608 726 627

Email: info@mszsnaeste.cz

IČ: 288 27 147

IZO: 181096536

Zřizovatel MŠ a ZŠ Na cestě, s.r.o.

Husova 168, 530 03 Pardubice

tel. +420 773 939 717

IČ: 288 27 147

Koordinátor ŠVP Bc. Eva Václavková, DiS.

Platnost dokumentu Školní vzdělávací program je účinný od 3. 9. 2021

Projednáno a schváleno školní radou dne 2.9.2021

Verze číslo 1

2. Obecná charakteristika školy

Mateřská škola, která byla zapsána do rejstříku škol a školských zařízení 1.9.2018, se nachází v centrální části města Pardubice v pronajaté dvoupodlažní budově. Škola je umístěna ve vilkové čtvrti v Pardubicích, v dosahu jsou zastávky městské hromadné dopravy, městský sportovní park Na Špici, sportovní areál sokolovny a historické centrum města. Parkování je možné v ulicích v bezprostředním okolí školy.

Kapacita MŠ je 15 dětí, které mají k dispozici v prvním podlaží jednu třídu plně vybavenou Montessori materiály a propojenou s umývárnou a skladem pomůcek. Dále je využívána třída určená pro pohybové aktivity a odpolední odpočinek dětí, která se taktéž nachází v prvním patře odděleně od hlavní třídy. Ve druhém patře budovy se nachází třída prvního stupně základní školy.

Ve přízemí je umístěna školní jídelna – výdejna spolu se skladovacími prostory a kuchyní určenou k přípravě svačin a provozním zázemím pro výdej obědů. V přízemí se současně nachází šatna mateřské školy a zázemí pro pedagogy.

Mateřská škola má k dispozici zahradu sdílenou se základní školou, kde se nachází pískoviště, záhony na pěstování květin a sklad zahradnického náčiní. Přírodní okolí zahrady tvoří řeka a nádrže na chov ryb, které jsou v bezprostředním sousedství. Hlavní vchod je chráněn bezpečnostním systémem. V mateřské škole zajišťuje výchovně vzdělávací proces dvě česky mluvící učitelky, jedna anglicky mluvící učitelka, jedna asistentka pedagoga a ředitelka školy. Výdej obědů a svačin zajišťuje jeden provozní zaměstnanec.

Škola je otevřena dětem i rodičům. Vycházíme z toho, že škola je místo, kde dítě tráví značnou část dne, a proto je velice důležitá úzká spolupráce s rodiči a rodinná atmosféra ve škole. Snažíme se využít vrozenou zvědavost dětí, vzbudit u nich chuť poznávat a umožnit jim pocit uspokojení z odvedené práce. Ve věkově smíšeném kolektivu mají děti možnost naučit se vzájemnému respektu, pomoci druhému a přirozeně se učit navzájem napříč věkovými skupinami.

2.1 Dlouhodobé projekty

Od října 2020 je škola zapojena do projektu Šablony III.

Škola spolupracuje s rodiči žáků a pořádá komunitní setkání. Rodiče mají možnost si průběžně prohlížet práce svých dětí. Po domluvě se mohou přijít podívat na výuku do třídy. Jednou za pololetí se konají individuální konzultace učitele s rodiči.

Žáci školy a jejich rodiče se účastní pravidelných akcí pořádaných školkou a školou: Piknik v parku na začátku školního roku, Podzimní výprava do přírody, Svatomartinská slavnost, Vánoční setkání, Jarní výprava do přírody.

3. Podmínky vzdělávání

3.1 Věcné podmínky

MŠ je součástí školské právnické osoby Mateřská škola a Základní škola Na cestě s.r.o., kterou tvoří mateřská škola, základní škola (aktuálně první stupeň), školní družina a školní jídelna-výdejna.

Prostorové uspořádání vyhovuje věkově heterogenní skupině. Vybavení vychází z principů a materiálů alternativního pedagogického směru Marie Montessori. Prostředí, které je převážně tvořeno přírodními materiály, je připravené pro rozvoj dětského ducha na základě senzitivních období. Interiér je vyzdoben reprodukcemi obrazů. Výtvary, práce a výrobky si děti dávají do svých osobních složek. Nábytek svou výškou vyhovuje tělesné konstituci dětí předškolního věku, vše určené k výchovně-vzdělávacímu procesu je ve třídě dostupné a v dosahu dětí. Prostory školní jídelny-výdejny jsou mimo provozní dobu využívány k vaření s dětmi.

Na zahradě mají děti k dispozici vybavení pro práci na písku, vyvýšené záhony pro sadbu rostlin, náčiní k zahradničení a přenosné dřevěné herní prvky (houpačku a průlezku).

Obrázek 1 Třída mateřské školy

Obrázek 2 Zahrada mateřské školy

3.2 Životospráva

Děti se stravují podle zásad zdravé výživy. Jejich jídelníček je sestavován tak, aby zahrnoval všechny druhy potravin, převážně zeleninu. Zařazujeme bio potraviny, dostatek zeleniny a ovoce, luštěniny a mléko. Pitný režim je zajištěn po celý den. Děti využívají sebeobslužný způsob svačin a částečně obědů.

Je zajištěn pravidelný rytmus a řád. Rodiče mohou přivádět děti podle svých možností. Děti jsou každodenně a dostatečně dlouho venku podle počasí.

Je respektována individuální potřeba aktivity, spánku, odpočinku a stravovacích potřeb. Děti mají v průběhu dne možnost odpočinku.

Je zajištěn dostatek volného pohybu v budově MŠ i při pobytu venku, kde jsou děti dostatečně dlouho. V teplých dnech se program a činnosti přenášejí ven a v budově jsme jen po nezbytně nutnou dobu.

3.3 Psychosociální podmínky

Nově přijaté děti mají možnost se adaptovat postupně. Rodiče dle svých časových možností mohou trávit s adaptujícím se dítětem čas v mateřské škole. Vycházíme ze zcela individuálních potřeb každého jedince a uplatňujeme principy Marie Montessori. Učitelé respektují potřeby dítěte, navozují situace klidu a pohody. Děti se učí klidu, komunikaci, spolupráci, lásce, trpělivosti, samostatnosti, zodpovědnosti a vnitřní sebedisciplině. Dostává se jim jasných a srozumitelných pokynů na základě rovnosti a přátelství. Učitelé na základě vědeckého pozorování dle Marie Montessori provázejí děti citlivě jejich senzitivními fázemi, respektují jejich rozhodnutí a podporují jejich celkový rozvoj. Při přijetí dítěte, které již navštěvovalo jinou MŠ s jiným ŠVP, nabízíme jeho rodičům možnost návštěvy naší školy ještě před přestupem. Seznámí se s filosofií pedagogiky M. Montessori, upozorníme na rozdíly ve vedení dítěte a nabídneme možnost návštěv i s dítětem, aby bylo na přechod lépe připraveno.

3.4 Organizace

Denní řád je dostatečně pružný, umožňuje reagovat na potřeby dětí. Práce učitelů vychází z principů pedagogiky Marie Montessori. Má tedy určitý rytmus, řád a je velmi flexibilní. Děti mají dostatek prostoru na práci i hru, mají možnost vše dokončit, nebo se k tomu později vrátit. Pracují svým tempem. Průvodci vycházejí z potřeb a senzitivních fází dětí na základě vědeckého pozorování dle Marie Montessori. V dostatečné míře jsou zařazovány pohybové aktivity. Obzvlášť ve venkovním prostředí. V celé MŠ vládne klid, ve kterém děti mohou nacházet zázemí a bezpečí.

Režim dne	
7,30 – 11:00	zahájení Montessori bloku, postupný příchod dětí do Montessori třídy (7:30 – 8:30), průběžná svačina, práce s Montessori materiály, zdravotní cvičení, zpěv, aktivity v anglickém jazyce
10,00 – 12,00	oběd
12:00 – 14:00	pobyt venku, procházky, pobyt na zahradě MŠ, vzdělávací aktivity venku, pozorování přírody
14:00 – 14:30	klidové aktivity, odpočinek
14:30 – 15:00	odpolední svačina
15:00 - 17:00 (15:00 v pátek)	odpolední Montessori blok, zájmové aktivity

3.5 Řízení mateřské školy

Povinnosti a pravomoci pracovníků jsou uvedeny v náplni práce. Dílčí úkoly jsou udělovány buď ústně, nebo písemně. Vzhledem k velikosti školy je informační systém vyřešen většinou osobním kontaktem, případně je komunikováno e-mailem či 1x v týdnu mají učitelé možnost přímých konzultací s ředitelkou školy a jejich povinností je i vzájemné pozorování při práci s dětmi (hospitace). Pedagogický sbor je veden k tomu, aby velmi úzce spolupracoval mezi sebou a s rodiči dětí.

3.6 Personální a pedagogické zajištění

Pedagogický tým tvoří učitelé, kteří vedou výchovně vzdělávací proces v českém jazyce a zodpovídají za vzdělávání v souladu s RVP PV. Koncepce výchovně-vzdělávacího procesu je v souladu s Montessori pedagogikou, k jejímuž kvalifikovanému využití mají pedagogičtí pracovníci potřebné osobnostní předpoklady, vzdělání (získané v ČR i zahraničí) a praxi. K doplnění výchovně-vzdělávacího procesu v jazykové oblasti co nejpřirozenější formou je ve třídě učitelka, která s dětmi hovoří pouze anglicky. Pedagogičtí pracovníci jsou vedeni a podporováni k dalšímu vzdělávání.

Vzhledem k tomu, že jsme mateřskou školou plně zaměřenou na pedagogiku Montessori, vede ředitelka MŠ učitele k velké profesionalitě, kterou vyžaduje efektivní aplikace tohoto alternativního směru. Montessori prostředí a principy klade na pedagogy velké nároky z hlediska sebedisciplíny (dospělí je dítěti příkladem v každé situaci), používání respektujících komunikačních prostředků, které nesnižují důstojnost dítěte (současně však rozlišujeme sociální role – dítě naslouchá smysluplným a promyšleným pokynům) a přizpůsobení sebe sama v co nejvyšší míře potřebám dítěte (vzdělávací aktivity probíhají pomalu a strukturovaně – volíme pomalejší tempo ukázky, než volíme pro dospělého).

Služby pedagogů se sestavují s ohledem na potřeby školy, zahrnují několikahodinové překrývání učitelů a snažíme se zohlednit i osobní potřeby jednotlivých zaměstnanců.

Pedagogové se ve své práci řídí těmito principy:

Princip individuální či skupinové prezentace

Práce s dětmi probíhá obvykle na bázi individuálních prezentací či skupinových aktivit (zpěvu, vyprávění příběhu, hláskových her k rozvoji sluchového vnímání a orientaci v systému abecedy, her s otázkami k rozvoji řeči a myšlení, skupinového cvičení či cvičení ticha). Frontální výuka je ze vzdělávacího programu takřka zcela vyloučena.

Princip pozitivního myšlení

Pedagogové v co nejvyšší míře přirozeně používají při práci s dětmi pozitivní přístup, který aktivizuje výchovně-vzdělávací proces, a pozitivní vyjadřování v souvislosti s výchovně-vzdělávacím procesem. To se zejména projevuje při práci s chybou. Pokud zaznamenají chování, které není žádoucí z hlediska společenských či etických zásad, dávají zpětnou vazbu obsahující konkrétní informaci, které chování je naopak považováno za žádoucí.

Princip pozitivního vzoru

Dospělí jsou pro děti příkladem. Pokud vyžadujeme určité chování či pozitivní návyk po dětech, snažíme se ho nejprve kultivovat u sebe.

Princip pozorování

Dospělí nejvíce poznatků pro pedagogickou diagnostiku získávají pozorováním dítěte. Taktéž pedagog zbytečně nezasahuje situací, které dětem umožňují přirozené sociální a situační učení, podporuje jejich samostatné myšlení v řešení situací a vlastní iniciativu.

Princip otevřené budoucnosti

Dítě vždy dostává možnost své chování napravit či danou aktivitu vyzkoušet znovu v konkrétním a jasně sděleném časovém horizontu (například druhý den). Dítě tak neztrácí důvěru v sebe a vlastní schopnosti tím, že mu dospělí zákazy a nepřiměřenými výchovnými opatřeními neumožní se rozvíjet a kultivovat své chování na základě získané zpětné vazby.

Princip zdravého emočního prostředí

Děti i dospělí projevují své oprávněné emoce přirozeně a bez zábran (pozitivní i negativní), avšak toxická a manipulativní emoce a komunikace není tolerována. Je podporován humor a pozitivní atmosféra.

3.7 Spoluúčast rodičů

Jsme otevřenou mateřskou školou. Rodiče mají možnost se podílet na dění v MŠ, mohou být součástí programu a pozorovat své děti při práci. Mezi zaměstnanci školy a rodiči se buduje důvěra, otevřenost a spolupráce. Rodiče mají možnost konzultovat jak s učiteli, tak s ředitelkou školy a hledat případná řešení a společný postup při působení na dítě.

Zaměstnanci školy ctí soukromí rodiny a zachovávají diskrétnost a řídí se směrnicí GDPR.

Rodiče se mohou 2x ročně v každém pololetí účastnit konzultací o pedagogické diagnostice (výstupech výchovně-vzdělávacího procesu) dítěte, či si po předchozí domluvě dohodnout individuální konzultaci s ředitelkou či třídní učitelkou.

Škola nabízí řadu příležitostí pro společné setkávání s rodiči (akce školky, organizované schůzky, výlety).

3.8 Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

3.8.1 Vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

Vzdělávací systém Montessori je velmi vhodně uzpůsoben myšlence společného vzdělávání všech dětí bez ohledu na jejich speciální vzdělávací potřeby. Uplatňujeme zcela individuální přístup ke každému jednotlivci a vycházíme z jeho konkrétních možností, potřeb a potenciálu. Podpůrná opatření prvního stupně stanovuje mateřská škola a zpracovává plán pedagogické podpory (PLPP), který je vodítkem pro případné zpracování IVP, kdy od druhého stupně stanovuje podpůrná opatření školské poradenské zařízení (ŠPZ) po projednání se školou a zákonnými zástupci dítěte. Spolupracujeme s SPC i PPP.

3.8.2 Podmínky vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

Pedagogika Montessori zajišťuje diferenciaci, individualizaci, osvojování specifických dovedností se zaměřením na samostatnost, sebeobsluhu a hygienické návyky. Samozřejmostí je spolupráce se zákonnými zástupci a školskými poradenskými zařízeními. Asistent pedagoga bude zajištěn na základě doporučení z SPC.

3.9 Vzdělávání dětí nadaných

Montessori systém vzdělávání svou filozofií podporuje rozvoj vnitřního potenciálu a talentů u všech dětí včetně nadaných v maximálně možné míře. Zejména v oblasti matematických představ a rozvoji jazyka a řeči (Dítě a jeho psychika) mohou být vzdělávací výstupy na úrovni žáků prvního stupně základní školy.

3.10 Vzdělávání dětí od dvou do tří let

Ruka je nástrojem ducha. Naše MŠ je vybavena Montessori materiály, které umožňují velké množství smyslových prožitků, zdokonalování v sebeobsluze, vymezení hranic. Děti mohou dle svých vnitřních potřeb činnosti opakovat a vzhledem k věkově heterogenním skupinám se učí i nápodobou.

Protože přijímání dvouletých dětí není ze zákona nijak povinné, je na řediteli, zda dítěti docházku umožní na základě objektivního vyhodnocení jeho individuální úrovně a připravenosti k docházce do MŠ.

3.10.1 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Podle počtu dvouletých dětí připravíme prostředí třídy a upravíme režim dne tak, aby vše plně odpovídalo jejich vývojovým potřebám. Malá skupina umožňuje velkou míru individuální práce s dětmi.

3.11 Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Pokud je přijato dítě s odlišným mateřským jazykem, je zvolen přístup na základě individuálních potřeb daného dítěte. Bilingvní prostředí umožňuje využít dva jazyky ke komunikaci s dítětem a jeho zákonnými zástupci. Třídní učitelka vyhodnotí potřeby dítěte a v případě potřeby zpracuje plán pedagogické podpory v souladu s vlastními pedagogicko-diagnostickými závěry tak, aby co nejlépe podpořila jazykové a sociokulturní kompetence v rámci Montessori prostředí. Pokud se tříměsíční lhůtě jeví PLPP jako nedostačující, navrhne škola rodině spolupráci se školským poradenským zařízením.

4. Organizace vzdělávání

Třída je věkově heterogenní. Je to jeden z mnoha dalších principů M. Montessori.

Vzhledem k náročnosti metody Montessori obzvlášť vědeckého pozorování dítěte, vyvozování vhodných vzdělávacích cest pro konkrétní děti i důležitosti zaměření se na tzv.

cílené lekce (ukázky práce s materiály Montessori), je nutné souběžné působení učitelů/učitelek ve třídě v ranním Montessori bloku.

Kritéria pro přijetí jsou k dispozici ke stažení na webu MŠ a při zápisu jsou viditelně umístěna v prostorách, kde zápis probíhá. Kritéria pro přijetí jsou každoročně aktualizována.

5. Charakteristika vzdělávacího programu

Společnou vizi mateřské školy, základní školy a školní družiny spojují tyto principy, které v prvních letech směřují jedinečnou vzdělávací cestu každého dítěte:

- princip partnerského přístupu k dětem, rodičům a zákonným zástupcům i zaměstnancům
- princip komunitní školy, jistota a podpora pro rodiče a zákonné zástupce opírající se o skutečnost, že mají na své rodičovské cestě profesionální partnery, ke kterým mohou s důvěrou přijít pro radu, sdílet své obavy či nejistoty a spolupracovat při výchově a vzdělávání jejich dětí
- princip propojování poznatků - zprostředkování šíře lidského poznání v souvislostech a umožnit prohloubení znalostí a dovedností v oblastech jejich individuálního zájmu
- princip bilingvního prostředí, díky kterému děti vnímají angličtinu jako další, ale nikoli cizí jazyk
- princip malé heterogenní skupiny dětí umožňující skutečně individuální přístup, dospělí věnují velkou část svého času pozorování dětí, znají jejich silné a slabé stránky, dovednosti a talenty, a díky tomu mohou dětem pomoci v jejich rozvoji přesně podle jejich individuálních potřeb a úrovně
- princip maximální podpory samostatnosti dětí odpovídající jejich individuálním schopnostem a dovednostem
- podpora vzdělávání a rozvoje pedagogických pracovníků tak, aby byli dětmi co nejlepšími průvodci na jeho cestě
- využití Montessori principů (v MŠ), alternativní způsob výuky (v ZŠ) spojující prvky různých pedagogických směrů vhodně uzpůsobený konkrétní skupině dětí (např. Hejného metoda pro poznání matematiky, Jolly Phonics pro angličtinu, blokové programování robotů, apod.)
- zapojení expertů z praxe do výuky podle potřeb a zájmu dětí projekty, exkurze, prezentace z praxe, apod.

Jsme přesvědčeni, že nejdůležitějšími roky ve vzdělání našich dětí není střední a vysoká škola, ale prvních dvanáct let života. Právě v tomto období se formuje jejich smysl pro vnímání světa, jejich charakter a obraz sebe sama, jejich základní schopnosti a vědomosti a to, jak ocení rozmanitost umění a kultur světa. Naše děti hrají v procesu učení aktivní roli a objevují za pomoci učitelů svůj vlastní potenciál. Cílem našeho základního vzdělání je v žácích rozvinout akademickou znamenitost, tvořivou mysl, pevný charakter, pocit sounáležitosti a jednoty s ostatními lidmi na světě, vnímání sebe sama jako součást světa a koloběhu života.

5.1 Metody a formy práce

Cíl:

Využívat metody a formy práce dané pedagogikou M. Montessori – individuální práce s dítětem, znalost senzitivních fází, pozorování dětí, podpora týmové práce, eliminace frontálního učení, respektování svobody volby...

Prostředky k dosažení cíle:

- Dbát na polaritu pozornost, respektovat individuální tempo osvojování nových poznatků.
- Nepředkládat hotové informace a vědomosti, ale nechat děti myslet.
- Nabízet nové podněty v souladu se senzitivními fázemi konkrétního dítěte.
- Učit děti vyjadřovat vlastní názor, ale též naslouchat druhým.
- Používat prožitkové formy učení – pokusy, vycházky, exkurze aj...

Práce učitelů s dětmi je založena na systematickém pozorování. Pozorování je umění vidět a zaznamenávat. Pozorování je umění rozpoznávat, co vidíme. Na základě těchto pozorování přistupovat ke každému jedinci individuálně dle jeho potřeb. V rámci připraveného prostředí je pedagogika Montessori rozdělena do oblastí, ve kterých jsou konkrétní pomůcky vyvinuté paní M. Montessori. Zodpovědností učitele /učitelky je umět se všemi materiály dobře pracovat. Znat jejich význam, cíl, body zájmu a umět je v pravý čas nabídnout konkrétnímu dítěti na základě výše zmíněných pozorování.

6. Vzdělávací obsah

Vzdělávací obsah určuje šest oblastí, které vycházejí z pedagogiky Marie Montessori. Jednotlivé oblasti jsou v rámci Montessori bloku rozvíjeny s pomocí principů pedagogiky

Montessori a s pomocí specializovaných pomůcek a materiálů, které jsou zaměřené na jednotlivé oblasti Montessori pedagogiky.

Tento školní vzdělávací program vymezuje jejich klíčové „průřezové“ propojení s RVP PV z hlediska cílů v jednotlivých oblastech a klíčových kompetencí.

Nejdůležitějším prvkem jsou principy Montessori prostředí, materiály tvoří ucelenou podporu pedagogům ve výchovně vzdělávacím procesu, avšak bez aplikace konkrétních „principů“ práce s nimi tyto pomůcky ztrácejí svůj konkrétní význam.

Principy pedagogiky se ve třídě objevují každý den ve formě zásad, které jsou neoddělitelnou součástí každé práce s pomůckou či jiné vzdělávací aktivity. Podporují přirozené situační učení a pomáhají dítěti se v prostředí Montessori třídy lépe orientovat, podporují soužití v Míru. Pedagogové jsou zodpovědní za dodržování těchto principů tak, aby děti měly možnost se efektivně vzdělávat a bylo možné s pomocí pedagogické diagnostiky sledovat osvojené výchovně-vzdělávací výstupy v souladu s pedagogikou Montessori a RVP PV:

- I. Princip koncentrace** (polarizace pozornosti) – Ve třídě jsou přirozeně (na základě podpory individuální aktivity dětí, zájmu dětí o dané aktivity) vytvářeny takové podmínky, aby se děti mohly na dané činnosti co nejlépe koncentrovat.

- Dítě a jeho tělo

- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu)

Ve třídě nikdy nevládne nezdravá míra hluku, která by mohla ohrožovat zdraví a psychickou pohodu dětí. Nikoliv však ani nepřirozené ticho uměle vytvářené pedagogy a jejich intervencí.

- Dítě a jeho psychika

- rozvoj schopnosti sebeovládání, získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci)

Dítě se aktivně snaží v individuální míře koncentrovat na svou práci a zároveň při práci nerušit ostatní.

- Dítě a ten druhý

- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému

- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)

Děti jsou podporovány v tom, aby se respektovaly navzájem, respektovaly prostor každého pro individuální práci a projevovaly se empaticky ve vztahu k druhému.

II. Princip respektu k práci druhého – Ve třídě vzájemně respektujeme svou práci.

Nerušíme se v práci a respektujeme pracovní prostor toho druhého.

- Dítě a společnost
- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí

Dítě neruší práci druhého dítěte, dospělý neruší práci jiného dítěte (pokud dítě s aktivitou zachází v souladu s předchozí ukázkou) a dítě dospělého. Dospělí taktéž neruší práci jiného dospělého, aby byl zachován pozitivní vzor.

- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané

Dítě se učí respektovat pravidla vzájemného soužití s pochopením jejich smyslu a situačním učením podporovanou vlastní zkušeností.

- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny

Základním kulturní společenským postojem je myšlen vzájemný respekt. Autentický projev dítěte je možné rozvíjet pouze ve chvíli, kdy má příležitost k samostatné aktivitě. Schopnost přizpůsobit se společenskému prostředí je kultivována srozumitelností a smyslností jeho pravidel. Dítě se může zcela autonomně (z vlastní vůle) zaměřit na svou vlastní aktivitu bez vnějších zásahů.

III. Princip „jedné aktivity“ – dítě se věnuje pouze jedné činnosti v daný moment, poté po sobě činnost uklidí (vrátí věci do původního stavu)

Vzhledem k tomu, že aktivita je ve třídě zastoupena pouze jednou, jsou děti přirozeným způsobem motivovány čekat a dělit se o prvky v prostředí.

- Dítě a ten druhý
 - seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému

Aktivita či pomůcka zastoupená pouze jednou podporuje přirozeně interakci mezi dětmi vhodnou k situačnímu učení, které příznivě ovlivňuje respektující přístup ke druhému.

- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem

Dítě se učí dělit a sdílet s ostatními společný materiál.

- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.), vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)

Děti jsou vedeny k toleranci k sobě navzájem, pokud někdo s aktivitou již pracuje, je třeba respektovat jeho prostor (viz také princip respektu k práci druhého).

- Dítě a společnost
 - poznavání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí

Dítě se učí respektu a aktivní situační aplikaci tohoto principu, který platí pro všechny (děti i dospělé).

- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevit se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny

IV. Princip vzájemného učení

Děti mohou v individuální míře svých schopností a dovedností představit práci s materiálem druhému dítěti.

- Dítě a ten druhý
 - seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
 - osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem, posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.), vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)

Vzájemnou prezentaci pomůcek a materiálů předchází vzájemná domluva dětí. Jeden přejímá roli učitele a druhý naslouchá, opakuje aktivitu. Pedagogové podporují to, aby se v ideální případě alespoň jedno z dětí během společné práce učilo něčemu novému.

V. Princip svobodné volby

Děti si z činností, které mají ukázány, samostatně tvoří svůj denní „vzdělávací plán“. Pedagogové dítěti nabízejí prezentaci nových materiálů v souladu s pozorováním (pedagogickou diagnostikou) a vyhodnocením jeho individuálního zájmu či vývojové úrovně v dané oblasti.

- Dítě a jeho psychika
 - poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)

 Dítě si tvoří svou vlastní „vzdělávací nabídku“, a tak může při výběru plně reflektovat své potřeby, zájmy, postoje a individuální schopnosti.

VI. Princip šetrného zacházení s pomůckami a materiály

Děti jsou na základě pozitivního vzoru dospělých vedeny k šetrné manipulaci s materiály a k péči o ně.

- Dítě a jeho tělo
 - uvědomění si vlastního těla
 - rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí

 Dítě se materiálem pohybuje pomalu, pomůcky jsou často uspořádané tak, aby samotné jejich nošení představovalo pro dítě odpovídající „výzvu“, a byla tak rozvíjena jemná i hrubá motorika.

- rozvoj a užívání všech smyslů

 Manipulací s materiálem dítě rozvíjí koordinaci ruky a oka, pravolevou orientaci a jemnou i hrubou motoriku.

- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti

 Dítě se s materiálem pohybuje po celé třídě, rozvíjí sebeovládání v rámci osvojování si pomalé chůze.

- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností

 Samotné nošení předmětů s využitím koordinovaných pohybů tak, aby se nerozbily či jinak nepoškodily (bylo zachováno jejich uspořádání), je praktickou dovedností.

VII.Princip přechodu od jednoduchého ke složitějšímu a od konkrétního k abstraktnímu

○ Dítě a jeho tělo

- Rozvoj všech smyslů (*Smyslová zkušenost předchází osvojování slovní zásoby a abstraktním smyslovým operacím.*)

Aktivity jsou v policích seřazeny od jednoduchých ke složitým o od více smyslově zaměřených a „manipulačních“ k abstraktnějším.

○ Dítě a jeho psychika

- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie

Smyslová zkušenost předchází osvojování slovní zásoby a abstraktním smyslovým operacím.

Aktivity jsou v policích seřazeny dle obtížnosti od jednoduchých ke složitým.

Montessori oblasti a jejich soulad s cíli vzdělávacích oblastí RVP PV		
Vzdělávací oblast Montessori	Vzdělávací oblast dle RVP PV	Cíle
Praktický život • Péče o prostředí třídy (školy) • Péče o sebe sama (sebeobslužné činnosti) • Manuální a rukodělné činnosti • Stolování, hygiena,	Dítě a jeho tělo	-uvědomění si vlastního těla -rozvoj psychické a fyzické zdatnosti -osvojení si věku přiměřených praktických dovedností -rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), - ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí – osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
	Dítě a jeho psychika	Jazyk a řeč -osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
Smyslové vnímání • Rozvoj všech smyslů • Kultivace jemné a hrubé motoriky • Rozvoj slovní zásoby • Rozvoj kooperace mezi dětmi • Rozvoj pravolevé orientace • Rozvoj vizuomotoriky • Rozvoj předmatematických představ	Dítě a jeho tělo	- uvědomění si vlastního těla -rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.) - ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí -rozvoj a užívání všech smyslů - rozvoj fyzické i psychické zdatnosti -osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
	Dítě a jeho psychika	Jazyk a řeč - rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)

		Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace - rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie -posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.) – vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
		Sebepojetí, city, vůle - rozvoj a kultivace estetického vnímání
Jazyk a řeč • Čtení a psaní <i>Dítě si dle své individuální úrovně a zájmu může osvojit čtení a psaní již v předškolním věku. Dospělý je průvodcem dítěte a vždy tvoří vzdělávací nabídku v souladu se zájmem, vnitřní motivací a individuálními schopnostmi dítěte tak, aby dítě neztratilo motivaci k učení či nebyl jinak ohrožen jeho vývoj.</i> • Rozvoj slovní zásoby v českém i anglickém jazyce • Rozvoj zájmu o literární a hudební umění	Dítě a jeho tělo	– rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí – rozvoj a užívání všech smyslů
	Dítě a jeho psychika	Jazyk a řeč – rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu – osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické) Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace – rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie – rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření) – posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti,

		zájmu, radosti z objevování apod.) – vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení – osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla) – vytváření základů pro práci s informacemi
	Dítě s ten druhý	- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem (<i>jazyka jako nástroje komunikace</i>) – rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních – rozvoj kooperativních dovedností
	Dítě a společnost	- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách – seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije – vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností – vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat – rozvoj společenského i estetického vkusu
	Dítě a svět	- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách – poznávání jiných kultur
Matematika • Rozvoj matematických představ • Porozumění počtu (může být dle zájmu a individuálních schopností až do 10 000) • Orientace v číselné řadě (může být dle zájmu a individuálních schopností až do 10 000) • Matematické operace (sčítání, odčítání násobení a dělení) <i>Rozvoj matematických představ v Montessori prostředí dalece přesahuje požadavky RVP PV, avšak každé dítě má na základě absorbující mysli možnost si tyto dovednosti osvojovat zcela přirozenou a názornou formou. Dospělí je průvodcem dítěte a vždy</i>	Dítě a jeho tělo	– rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí – osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
	Dítě a jeho psychika	-rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod

<i>vzdělávací nabídku tvoří v souladu se zájmem, vnitřní motivací a individuálními schopnostmi dítěte tak, aby dítě neztratilo motivaci k učení či nebyl jinak ohrožen jeho vývoj.</i>		od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie – rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření) – posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.) – vytváření pozitivního vztahu k intelektuální činností a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení – osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla) – vytváření základů pro práci s informacemi
Věda a kultura • Rozšiřování povědomí o širším kulturním a přírodním prostředí • Podpora pozitivního vztahu k vlastní kultuře • Poznávání kultur jiných zemí • Výchova k míru	Dítě a jeho tělo	- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě – osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody a pohody prostředí
	Dítě a společnost	-seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije – vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností – vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevoval
	Dítě a svět	-seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu – vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách – poznávání jiných kultur – pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit – osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy

		– rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách – rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám – vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí
Umění • Kultivace estetického vnímání • Vztah k umění • Aktivní vytváření a udržování estetického prostředí • Osvojení si základních výtvarných technik a svobodný výtvarný projev • Osvojení si základních technik zpěvu (dech, intonace, rytmus)	Dítě a jeho tělo	- uvědomění si vlastního těla -rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.) -rozvoj a užívání všech smyslů
	Dítě a společnost	– vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat – rozvoj společenského i estetického vkusu
	Dítě a svět	- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu – vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách

Montessori aktivity a principy a jejich soulad s kompetencemi RVP PV		
Kompetence	Konkretizované kompetence	Montessori aktivity, procesy, principy
Kompetence k učení	- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů - získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení - má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije - klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo - učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům - odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých - pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí	Filosofie a principy Marie Montessori - - připravené prostředí - klidné prostředí - volný pohyb - senzitivní fáze - polarita pozornosti - osobnost učitele - samostatnost - vnitřní motivace - heterogenní skupiny - sebedisciplína - zodpovědnost za své volby - svoboda volby - smyslové poznávání - práce s informacemi - propojování učiva - postup od konkrétního k abstraktnímu - postup od jednoduchého ke složitějšímu - práce s chybou - plánování práce dítětem - mravní principy
Kompetence řešení problémů	- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem - řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého - problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost - při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích - zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti - rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí	- svobodná práce dětí - zodpovědnost za své volby - samostatnost - vnitřní motivace - připravené prostředí - práce s chybou - práce s materiálem M. Montessori - sebedisciplína - dovednost říkat NE - slovní řešení konfliktů - modelové situace

	k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit - chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit - nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu	chybu dokáže uznat, najít a opravit
Kompetence komunikativní	- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větech, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog - dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.) - domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci - v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou - ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní - průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím - dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.) - ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku	klidné prostředí svoboda projevu prezentace vlastní práce heterogenní skupiny osobnost učitele připravené prostředí volný pohyb práce s informacemi osobní plán práce spolupráce s rodiči a MŠ mravní principy respekt k sobě, druhým, k prostředí kooperace trpělivost spolupráce sebedisciplína materiál Marie Montessori naslouchání dotyk
Kompetence sociální a personální	- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej - uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky - dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost - ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy - napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí - spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla	vnitřní motivace ticho a klid komunitní kruh práce v týmu respekt sebedisciplína mravní principy práce s chybou osobní portfolio prezentace vlastní práce modelové situace společně vytvářená pravidla slovní řešení konfliktů

	a přizpůsobí se jim - při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout, je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečností - chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování	
Kompetence činnostní a občanské	- svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat - dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky - odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem - chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá - má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých - zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění - chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevědomost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky - má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat - spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat - uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu - ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit - dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)	mravní principy – výchova k Míru heterogenní skupiny integrace respekt k druhým, sobě a k prostředí nesoutěžení sebedisciplína osobnost učitele samostatnost svoboda spolupráce využívání všech smyslů propojení – celistvost klid a ticho připravené prostředí zodpovědnost globální výchova mravní principy vnitřní motivace vlastní projekty dětí práce s chybou vedení polarita pozornosti senzitivní období počátky sebehodnocení respektování pravidel rovnost výchova k lidským hodnotám

6.1 Tvorba třídního vzdělávacího programu

Třídní vzdělávací program vychází z ŠVP PV a je tvořen třemi oblastmi:

Práce s pomůckami a aktivity sledující naplňování očekávaných výstupů vzdělávacích oblastí RVP PV	Montessori pomůcky a aktivity ve třídě svým zaměřením korespondují s RVP PV v oblasti očekávaných výstupů. Toto propojení je předem definováno.
Projekty (průřezová témata) v oblasti Jazyk a řeč, Věda a kultura a Praktický život	Učitelka tvoří na určité časové období projekt, který zahrnuje nové aktivity a činnosti, buď přímo nevycházející z práce s pomůckami, anebo realizované v rámci přirozené obměny některých pomůcek a materiálů (nové písničky, námět na výtvarnou činnost, exkurzi, jazykové karty, vědecký pokus, aktivita praktického života, atd.)
Výlety, exkurze, kultura	Nedílnou součástí je průběžně plán aktivit z oblasti kultury, pozorování přírody, výletů či přednášek a akcí školy, který je tvořen průběžně v průběhu celého roku.

7. Autoevaluace mateřské školy a hodnocení výsledků vzdělávání

Předmět evaluace	Metody a techniky	Časový plán
Soulad ŠVP s RVP	Konzultace a pedagogické porady, vzájemné hospitace	1x za 3 měsíce
Naplňování ŠVP v souladu s principy pedagogiky a filozofie M. M.	Konzultace a pedagogické porady, vzájemné hospitace	1x za 3 měsíce
Progrese dětí	Pozorování, pedagogická diagnostika (2x ročně v každém pololetí slovní vyhodnocení, zpravidla před konzultacemi s rodiči) zaznamenávání pokroků dětí do programu Transparent Classroom	Nepravidelné slovní konzultace, dle aktuálních potřeb všech zúčastněných
Připravené prostředí	Pozorování, pedagogická diagnostika	Nepravidelné slovní konzultace, dle aktuálních potřeb všech zúčastněných
Vzdělávání učitelů	Dle aktuálních potřeb a nabídky	Soustavně